

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
УПРАВЛІННЯ ОСВІТИ І НАУКИ
ХЕРСОНСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ БУДИНОК ХУДОЖНОЇ ТВОРЧОСТІ

Класифікація сучасних музичних субкультур

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ,
МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
УПРАВЛІННЯ ОСВІТИ І НАУКИ
ХЕРСОНСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ БУДИНОК ХУДОЖНЬОЇ
ТВОРЧОСТІ

Класифікація сучасних музичних субкультур

на допомогу керівникам гуртків, вокальних студій,
творчих об'єднань з музичного жанру,
заступникам директорів, методистам позашкільних,
професійно-технічних навчальних закладів

Затверджено
Методичною радою ХДБХД
20 березня 2012
Протокол № 3

Укладач: методист з
вокально-хорового та
музичних жанрів
Т. М. Стрельченко

ЗМІСТ

Вступ	3
1. Поняття “субкультура”	4
2. Музична субкультура	8
3. Популярна музика	10
3.1. Характеристика	11
3.2. Премії та хіт-паради	12
4. Рок музика	13
4.1. Напрями року	15
5. Хіп-хоп культура	16
5.1. Напрями хіп-хопу	17
6. Електронна музика	18
6.1. Жанри електронної музики	19
7. Рекомендована література	20
8. Висновки	21
9. Словник використаних термінів	23
10. Список використаних джерел	25
11. Додатки	
11.1. Додаток А. Три пласти світової музичної культури	27
11.2. Додаток Б. “Представники поп культури”	30
11.3. Додаток В. “Представники рок-музики”	31
11.4. Додаток Г. “Представники хіп-хоп культури”	33
11.5. Додаток Д. “Представники електронної музики”	34
11.6. Додаток Є. “Орган Хаммонда”	35

ВСТУП

На даному етапі становлення української нації повстає питання надзвичайної ваги. Це питання нашого майбуття. Унікальність ситуації, в якій ми опинилися, полягає в тому, що незалежність політична, не відповідає незалежності культурній. Яким чином можна ефективно вплинути на менталітет сучасних підлітків та протидіяти інформаційному пресингу звідусіль.

Сьогодні сучасна музика представлена яскравою паліtroю нових музичних жанрів та напрямків. Сучасний педагог повинен орієнтуватися у вирі музичних новинок.

Повноцінна позашкільна освіта не повинна орієнтуватись на вивчення тільки традиційних, класичних музичних взірців. Зокрема, музична спадщина другої половини ХХ ст. не може не зацікавити курівників творчих колективів, оскільки вона знаменується не лише радикальним розривом із традицією та розмаїттям новостворених музичних стилів - від регбі до електронної музики, а й тим, що у певні періоди вона служила ідеологічним субстратом для радикальних молодіжних рухів. Вплив сучасної музики також має широкий діапазон: від примітивної, виключно розважальної "попси" до виразника настроїв тих чи інших соціальних субкультур. Тому для знайомства з музичними молодіжними субкультурами слід неодмінно звертатися до домінуючих музичних стилів.

Спираючись на актуальність проблеми, ми розглядаємо сучасні музичні напрями. Для цього треба виконати низку завдань: окреслити історію і типологію сучасної музики з другої половини ХХ ст., проаналізувати класифікацію сучасних жанрів музики та визначити домінуючі жанри саме серед учнівської молоді.

Мета: Систематизувати провідні тенденції розвитку сучасних музичних жанрів.

1. Поняття “субкультура”

Поняття “субкультура” сформувалося в результаті усвідомлення неоднорідності культурного простору, що стало особливо очевидним в урбанізованому суспільстві. Спершу під “культурою” розумілася панівна етична, естетична, світоглядна система - професійна, підтримувана елітами та яка походила від еліт, отримувала сакральне підкріплення. Все, що за її межами, - позбавлялося статусу “культури” (Т. Щепанська) [21].

Хоча появу терміну “субкультура” у науковій літературі зводять до 30-р. ХХ ст., справжнє розповсюдження він отримав у 1960-70-х рр., у зв'язку з дослідженнями молодіжних рухів. Спочатку на перший план виступає префікс “sub” (тобто “під-”), позначаючи приховані, неофіційні культурні пласти панівної культури. Це поняття використовувалося в ряду таких, як *subterranean culture* (підземна культура) та *underground* (підпілля).

У СРСР для позначення членів молодіжних субкультур, використовувався термін "Неформальні об'єднання молоді".

У сучасній вітчизняній науці під субкультурою розуміється "особлива сфера культури, суверенне цілісне утворення всередині пануючої культури, яке відрізняється власним цінністю ладом, звичаями, нормами" [5].

Субкультура володіє наступними характерними рисами:

- специфічний стиль життя і поведінки її учасників, що властиві саме даній соціальній групі;
- своєрідні норми, цінності світосприйняття;
- наявність більш-менш явного ініціативного центру, що генерує ідеї.

Прийнято розділяти поняття "субкультура" і "молодіжна субкультура".

Вважається, що молодіжна субкультура - це культура, створювана молодими людьми для самих себе, це культура "не для всіх", культурна підсистема всередині офіційної системи. Вона визначає стиль життя, ціннісну ієархію та менталітет її носіїв. Молодіжна субкультура - це окремий випадок, одна з численних субкультур у сучасному суспільстві [5].

Епітет "молодіжна" відразу визначає культурну нішу, яку займають люди, об'єднані за принципом віку. Вік у цьому випадку дуже важлива демографічна характеристика. Облік особливої психології віку в культурі безперечно важливий, так як він накладає істотний відбиток на духовність і менталітет.

Субкультура - це те, що відрізняє групу від більшості суспільства та інших груп, це культурна модифікація, яка формується під впливом віку, релігії, соціальної стратифікації та ін.; це специфічні норми, погляди й цінності, а також соціальні й духовні потреби, ціннісні орієнтації, продукти творчості, стиль, спосіб життя та існування (О. Семашко). Офіційна культура виявилася неспособною відповісти інтересам певної частини молоді, яка звільнилась від ідеалів. **Молоді люди**, які не мають певного положення, міцної позиції, потрапляють у вакуум. Субкультура є своєрідним компенсаційним механізмом, який знижує тиск масової, глобальної культури на особистість. Молодіжна субкультура - це культура певного молодого покоління, що має спільний стиль життя, поведінки, групові норми, цінності та стереотипи. Субкультура реалізується групами молоді. Вона не є стороннім утворенням, а глибоко укорінена у соціально-культурному контексті. Субкультура не означає відмову від національної культури, яка визнана більшістю, але виявляє певні відхилення від неї [19].

Риси сучасної молодіжної субкультури.

1. Субкультура все більше стає неформальною культурою, носієм якої виступають неформальні групи. Ці групи не мають офіційного статусу, не мають програм діяльності, у них слабко виражена структура, не піддаються підпорядкованій класифікації. Субкультура є альтернативою державним структурам.

2. Переважає розважально-реакреативна спрямованість, з акцентом на комунікативну функцію (спілкування з ровесниками). Звичайно, будь-який досвід спілкування - позитивний чи негативний, дуже важливий адже, через нього молодь розширює свої знання, стає більш впевненою, навчається

різним формам реагування на соціальні впливи, заявляє про свої можливості тощо.

3. Пошиrenoю стає вестернізація (американізація) культурних потреб і інтересів. Цінності національної культури витісняються зразками західної масової культури. Модними стають прагматизм, непомірне прагнення до матеріального благополуччя, жорстокість та зневажливе ставлення до загальнолюдських цінностей. Менталітет молоді дуже наближений до західного. Це діти епохи глобалізації, мережі Інтернет та мобільного зв'язку.

4. Надається перевага споживацьким орієнтаціям над креативними. Творча самореалізація виступає в маргінальних формах.

5. Більшість молоді виражают свій погляд на світ не поодиноко, а гуртом, об'єднуючись в групи, адже "почуття ліктя" єдино можливий спосіб виживання в суспільстві.

6. Слабка індивідуалізованисть субкультури. Вибір цінностей пов'язаний з груповими стереотипами. Ті, хто не погоджуються, можуть поповнити ряди "ізольованих", "не цікавих", "не престижних" особистостей з точки зору "натовпу", який нібито рівняється на певний ідеал (як правило лідера групи). Переважає груповий конформізм (зовнішня згода з думкою групи за внутрішньої незгоди). Тут не існує власного вибору, а йде наслідування вимогам групи.

7. Суб'єктивна розмитість, невизначеність, відчуження від основних нормативних цінностей. Відсутня вибірковість в культурній поведінці, переважають стереотипи. Молодіжна субкультура лише на перший погляд є однорідним явищем. Насправді в ній неорганізована сукупність поглядів, традицій, норм.

8. Культурна самореалізація здійснюється поза інституційними закладами культури.

9. Прихильники тієї чи іншої субкультури виділяються зовнішніми атрибутами (зачіскою, макіяжем, незвичним стилем одягу, своєю мовою, мистецтвом, стилем поведінки, місцем спілкування). Це один з основних чинників, який тягне молодь у субкультури - прагнення набути зовнішніх, формальних характеристик, які дозволяють виділитися з загальної маси.

10. Спостерігається також тенденція до дегуманізації і деморалізації, формується ідеологія з девіантними тенденціями.

11. Одні субкультури носять екстремальний характер і демонструють протест проти суспільства. Інші - носять замкнутий характер і прагнуть до ізоляції від суспільства.

Причини належності до субкультур:

- Криза суспільства веде до утворення нових молодіжних субкультур, які мають свій зміст і спрямованість. Незадоволеність життям, нездатність суспільства задовольнити не тільки матеріальні, а й духовні потреби молоді, приймати їх такими, якими вони є. Соціально-економічні та політичні негаразди стимулюють розвиток протестних настроїв.

- Криза сімейного виховання, яка привела до пригнічення індивідуальності та ініціативності особистості. І як наслідок, вона привела з одного боку - до соціального і культурного інфантілізму, а з іншого - до

прагматизму і соціальної дезадаптованості.

- Дорослі не враховують вікових особливостей підлітків та молоді.
- Комерціалізація засобів мас медіа. Молодіжна субкультура часто повторює телевізійну та Інтернет субкультури.
- Каталізаторами виникнення субкультур є втрата сенсу життя, руйнування ідеалів, подвійна мораль, бездуховність, цинізм, задоволення лише матеріальних потреб, розгубленість перед життям.
- Бажання бути оригінальним [19].

У розвиненому суспільстві виникнення альтернативних форм культури незворотний процес. Спроби заборонити, знищити субкультуру породжують протести, агресію. Культура демократичного суспільства повинна трансформувати синдром “забороненого плоду” молодіжної субкультури на здоровий спосіб самоствердження та самореалізації себе у суспільстві. Для учнівської молоді нове неформальне об'єднання - не забава, а необхідність. **Молодь** створює свою жаргонну мову, моду, музику, танець, захоплюється пірсингом тощо. Головне, що дає молодіжна субкультура - самореалізуватися, суб'єктивно втілитися, тобто виправдати своє перебування в цьому світі. Крім самореалізації субкультура також допомагає реалізувати і інші функції, наприклад, інструментальну та компенсаційну функції.

Інструментальна функція - це переслідування явної цілі, а саме прагнення відновити національну культуру; або розмитої неусвідомленої цілі (стати сильним фізично чи розумово, утвердитися в очах оточуючих людей, змусити себе поважати).

Компенсаційна функція - відчуття особистої незалежності від батьків, викладачів; особистість замикається в залежності від лідера, певних правил поведінки, тобто незалежність є відносною, але виникає її самовідчуття.

В цілому, альтернативні культури ведуть до збагачення і омоложення всіх інших культур. Велика кількість молодіжних субкультур повинна спонукати суспільство до розвитку національної культури, що вbere в себе кращі здобутки альтернативних форм культури [19].

2. Музична субкультура.

Однією з найяскравіших і відомих субкультурних спільнот є молодіжні течії, пов'язані з певними жанрами музики. Імідж музичних субкультур формується багато в чому в наслідуванні сценічному іміджу популярних в даній субкультурі виконавців.

Отже, на нашу думку, молодіжна музична субкультура - це культура певного молодого покоління, що має спільний стиль життя, поведінки, групові норми, цінності та стереотипи, що пов'язані з певними музичними жанрами. Для кожного нового стилю музики знаходяться свої шанувальники, а отже нові молодіжні угрупування. Отже, саме музика є головним фактором, що формує нові види молодіжних субкультур, а також розвиває і підтримує старі.

Найменш розроблена музикознавцями, класифікація сучасної популярної музики, де поняття жанру і стилю нерідко вживаються як тотожні, що дає підстави говорити про плутанину термінів. Для їх розрізнення також

вживаються більш загальні терміни - музичні напрямки і течії (Додаток А). Однією з найголовніших субкультурних галузей є музика, а найбільш вживаною - музика естрадна, яка створює важливий пласт музичної культури сьогодення.

Молодіжна музика - це різноманітні музичні явища популярної культури ХХ ст., які мають резонанс в молодіжному середовищі. Багато музичних новацій у певний історичний період перебували в епіцентрі молодіжної субкультури, складаючи її ядро - спочатку джаз, а потім рок та деякі стилі поп-музики. Свою назву отримала в зв'язку з віковою спрямованістю (від тінейджерів до молодого населення у віці 25-30 років).

“Молодіжна музика”, відображає вікову, тематичну, смакову і виборчу спрямованість музичних інтересів у середовищі учнівської молоді. Зміст молодіжної музики безперервно і стрімко змінюється, на відміну від змісту поп-музики, рок-музики.

До області молодіжної музики крім року усьому його різноманітті (кожна течія якого відповідає певному періоду розвитку молодіжного руху і обслуговує своє коло поціновувачів) ми відносимо інші модні явища естрадної музики (популярні зразки музики, кіно і телебачення, естрадну музику танцювальної спрямованості тощо) [3].

3. Популярна музика

Поп-музика	
Напрям:	популярна музика
Витоки:	рок-н-рол, джаз, ду-воп, народна музика.
Місце і час виникнення:	1950-е, США, Великобританія
Роки розквіту:	триває повсюдно
Піджанри:	
бароко-поп, бабблгам-поп, данс-поп, електропоп, мешап, operatic pop, пауер-поп, sophisti-pop, space age pop, sunshine pop, тін-поп	
Споріднені:	
кантрі-поп, дженгл-поп, поп-рок, поп-панк, дрім-поп, поп-реп, психodelічний поп, сучасний ритм-н-блюз, сінті-попі	
Похідні:	
диско	

Жодна з попередніх епох не знала так званої масової культури, або поп-музики.

Популярна музика - поняття, що охоплює різні стилі і жанри переважно легкої естрадної музики, орієнтованої на комерційний успіх, (з англ. popular music) - популярна, народна, тобто загальнодоступна музика, тому термін “популярна музика” трактують у декількох значеннях:

створена народом, тобто фольклор;

написана для народу, тобто, масова музика;

широко відома і улюблена в народі, тобто, популярна музика [З.с. 76].

Розшифровка терміну як “широко відоме” дає підставу включати сюди і твори академічної музики. У конкретно-історичному значенні терміна це особливий тип музики, що виник у другій половині XIX ст. на основі популярних музично-сценічних, побутових, танцювальних жанрів як реакція на ускладнені форми “серйозної” музики. Популярна музика отримала інтенсивний розвиток з початку ХХ століття.

На думку В. Конена, слід чітко розмежовувати поняття “популярна музика” в широкому сенсі слова і “поп-музика” (один з нових жанрів ХХ століття).

Розрізняють традиційну “стару” популярну музику (масово-побутові жанри до ХХ ст.) та “нову”, в контексті масової культури ХХ ст. - поп-музику.

Термін “популярна музика” охоплює більш широке коло явищ і також відображає величезний успіх у більшої частині публіки. При цьому популярністю можуть користуватися як модні в даний час, так і ті твори, які не втратили популярності й до сьогодні. Вони можуть належати до сфери академічної музики - “класики” (найвідоміші, які часто виконуються в концертах або транслюються за допомогою засобів масової інформації), фольклору або сучасного легкожанрового мистецтва.

Істинно популярним, твір робить його “розкручування”, тобто кількість супутньої інформації (причому зовсім непотрібної, нічого не розкриваючої ні про творчий задум, ні про методи роботи, ні про художні відкриття) та заходів (частіше “презентація-банкет”) з використанням (обов'язково!) самих засобів масової інформації [3, с.76]

Характеристики

Музичні критики виділяють наступні критерії поп-музики як музичного жанру.

Пісні будуються за консервативною схемою куплет + приспів. Від поп-пісні потрібні прості, легкі для сприйняття мелодії. Основний інструмент в поп-музиці - людський голос. Акомпанементу приділяється другорядна роль: акомпануючи, поп-музиканти не грають соло і частіше за все не є ні авторами пісень, ні лідерами гурту. Важливу роль в поп-музиці грає ритмічна структура: багато поп-пісень пишуться для танців і мають чіткий, незмінний біт.

Основна музична одиниця в поп-музиці - окрема пісня чи сингл. Середня довжина пісні як правило, буває від 2 до 4 хвилин, що відповідає радіоформату. Тривалі композиції з великими інструментальними партіями практично не зустрічаються, як і концептуальні альбоми.

Тексти в поп-піснях, як правило, присвячені особистим переживанням, емоціям: любові, смутку, радості. Велике значення має також візуальне уявлення пісень: концертне шоу та відео кліпи. Тому багато поп-виконавці мають екстравагантний імідж. У трупу поп-виконавця часто входять танцюристи, статисти та інші люди, не задіяні у виконанні музики, але які відіграють важливу роль на концертах.

Найбільш загальні ознаки поп-музики - тиражування засобами масової інформації, комерційний характер, стандартизованість музично-поетичної

мови, акцент не стільки на творі, скільки на його виконанні, розважальність, що припускає легкість сприйняття.

Іноді з метою підкреслення комерційного характеру вживання, поп-музику називають твори поза належністю від жанрової принадлежності, епохи, художнього стилю [3, с.76].

Премії та хіт-паради

Щорічно в світі проводяться сотні фестивалів і конкурсів, які виявлятимуть кращих з кращих. Найавторитетнішим конкурсом світової поп-музики, є премія Grammy Awards. Крім Grammy Awards існує безліч різних нагород, серед яких найбільш престижними є American Music Awards, World Music Awards, MTV Video Music Awards. Поп-музика представлена тут також на щорічному конкурсі "Євробачення". Для вимірювання популярності тієї чи іншої пісні складаються списки, за образом і подобою самого великого національного музичного списку у світі - Billboard Hot 100 (США). Наприклад, у Великобританії це UK Singles Chart і UK Albums Chart одночасно.

При складанні Billboard Hot 100 враховуються продажі музичних дисків, популярність пісень на радіостанціях і продаж через Інтернет.

Незважаючи на довгу і бурхливу історію, поп консервативний. Він має тенденцію відображати поточну музичну кон'юнктуру, а не прогресивні напрямки. Це пов'язано з тим, що видавці, як правило, не налаштовані на комерційний ризик і прихильні виконавцям у перевірених жанрах. У зв'язку з цим, поп орієнтований на абстрактну середню аудиторію, а не субкультуру фанатів [9].

Представники: Michael Jackson (Майкл Джексон) (Додаток Б, №1); Madonna (Мадонна) (Додаток Б, №2); Мерайя Кері (Mariah Carey) (Додаток Б, №3); Whitney Houston (Уїтні Хьюстон) (Додаток Б, №4); Tina Turner (Тіна Тьорнер) (Додаток Б, №5); Britney Jean Spears (Брітні Спі尔斯) (Додаток Б, №6); Lady Gaga (Леді Гага) (Додаток Б, №7); Beyonce (Додаток Б, №8).

4. Рок-музика

Рок	
Напрям:	Популярна музика і Класична музика
Витоки:	Рок-н-рол, джаз, електрик-блуз, народна музика
Місце і часвиникнення:	1950- е, США, Великобританія
Роки розквіту:	З 1960-х по наш час
Піджанри:	психodelічний рок, альтернативний рок, панк-рок, хеві-метал, арт-рок, християнський рок, desert rock, Detroit rock, Adult oriented rock, гаражний рок, експериментальний рок, глэм-рок, Group Sounds, гранж, хард-рок, хартленд-рок, інструментальний рок, інді-рок, дженгл-поп, пауер-поп, прото-панк, софт-рок, симфонічний рок, катерн-рок, сюрф-рок, поп-рок
Споріднені:	Реп-рок, бхангла-рок, аборигенський рок, афро-рок, анатолійський рок, блюз-рок, бугалу, кантрі-рок, фланменко-рок, фолк-рок, глэм-панк, медчестер, мерсібіт, пунта-рок, прогресивний рок, рага-рок,rai-рок, рокабілі, рокосон, самба-рок, спейс-рок, стоунер-рок, суфи-рок
Похідні:	Нью-ейдж, сінті-поп, електро-поп, євродиско

Поняття сформувалося приблизно в другій половині 60-х р. ХХ ст. До цього часу у його зразків фактично не було загальної назви, вони розглядалися як окремі течії так званої “молодіжної музики”. Сам термін “рок” походить від “рок-н-рол” який був першим щаблем у хронологічних сходах року. Закордонними і вітчизняними дослідниками нерідко в різні періоди, рок-музика позначалася як популярна музика, поп-музика, біт-музика (стиль біг-біт), сучасна масова музика, молодіжна музика, естрадна музика вокально-інструментальних ансамблів. По відношенню до року можна також зустріти у літературі назву “нова поп-музика” (термін Т.Чередниченко) [3, с. 78].

Успід за першими рок-н-роллерами кінця 50-х - поч. 60-х років, хвилює тих, що прокотилися по США і викликали бурю докорів і дифірамб одночасно, з'явилася те, що ми тепер називаємо хард-роком. Це поняття означає “жорсткий” або “важкий” рок. Але поняття це настільки всеосяжне, що багато хто взагалі не бачить різниці між власне рок-музигою та цим її напрямом. Хард-рок, елементи якого були присутні в творчості більшості західних поп-груп з першої половини 60-х років, прийняв відносно чітку форму в музиці “Блю Чиєр”, “Крім”, “Ярдбердз”, а також легендарних “Бітлз” і “Роллінг Стоунз”.

Композиції в стилі “хард-рок” викликають суб'єктивне відчуття тяжкості, що досягається за рахунок виділення ритм-секції на передній план, що вимагає від музикантів віртуозного владіння своїми інструментами. Також, крім виділення ритм-секції, всі входні в неї інструменти безпосередньо пов'язані з мелодійним лідером - гітаристом, тому тут не може бути відособлена імпровізація одного інструменту, а це означає, що в імпровізації беруть участь всі інструменти групи, створюючи цілісність і монолітність твору.

80-і роки в рок музиці. Тут відбувається кінець ери Класичного рок-н-ролу. Починається нова ера. Музику, що прийшла на зміну, назвали пост-панком, хоча правильніше було б пост-роком і у 80-і роки, пост-панк під псевдонімом “нова хвиля” тріумфально покрокував по Європі.

Рок 90-х можна охарактеризувати одним напрямом і однією групою - гранж і “Nirvana”. Втомившись від довгої домінації в хіт-парадах поп-року, молодь звернулася до буйного, зухвалому гранжу, який є злиттям таких стилів як панк, хеві - метал і поп-рок. Гранж відрізняє зухвалу поведінку, швидкість гри панк-року і присутність нескладних мелодій поп-року.

Кінцевим пунктом на сьогоднішній день в рок-музиці є “нью-метал”. Це суміш всіх останніх напрямів. Відрізняється складною ритмікою і нестандартною гармонією у вокалі, так само виконанням різних шумових ефектів на гітарі. Гітара стає своєрідним інструментом завдання ритму, оскільки всяка методичність рифів при цьому повністю втрачається [2].

Рок це не просто музичний напрям, це молодіжна культура, засіб спілкування молоді, дзеркало суспільства. Він створювався як спосіб самовираження молоді, бунт і протест, заперечення і перегляд моральних і матеріальних цінностей світу.

Напрями року:

Хард-рок. Дослівно це перекладається як “важкий, жорсткий”. Цей стиль не спроста має таку назву, адже його звучання відповідає, до того як він називається. Тяжкість в хард-році досягається завдяки домінуючому звучанню гучної і потужної ритм-секції над іншими інструментами. У більшості випадків “підсилюються” ударники, бас або ритм-гітара. У хард-році найчастіше використовуються ефекти Overdrive та Distortion.

Поп-рок. Популярний рок. Цей стиль відрізняється доброю збалансованістю, використанням всіляких ефектів і популярних аранжувань. До поп-року можна віднести будь-яку рок-музику, яка розрахована на широку аудиторію слухачів.

Фолк-рок. Це рок-музика з елементами народної музики.

Панк-рок. До цього жанру зараховується груба, часто непрофесійна, але виразна музика, для якої характерні прості, невигадливі, але шокуючі мелодії.

Психоделічний рок. Складна, нешаблонна музика, переповнена різними ефектами. Ця музика відрізняється високим рівнем емоційного впливу на слухача.

Хеві метал. Різка металева музика, яка часто відрізняється негармонійністю. Вона далека від звичних стандартів.

Треш. Це дуже жорсткий жанр, якому властива складність і безперервність мелодій, а також само імпровізація [14].

Представники: The Beatles (Бітлз) (Додаток В, №1), The Beach Boys, (Додаток В, №2), The Doors (Додаток В, №3); Pink Floyd, (Додаток В, №4); Led Zeppelin (Додаток В, №5); Deep Purple (Додаток В, №6); Kiss (Додаток В, №7); Metallica, (Додаток В, №8); Nirvana (Додаток В, №9); Prodigy, (Додаток В, №10); Chemical Brothers, Green Day.

5. Хіп-хоп культура

- “вулична культура”, одна з тих, що набула широкого поширення з середини 1970-х рр. ХХ ст. у США, а потім в багатьох країнах світу субкультурних форм освоєння молоддю соціальної суб'єктності, через створення, освоєння, розповсюдження та розвиток чотирьох основних напрямів - брейк-дансу, репу, графіті і ді-джейнгу. У складі елементів хіп-хоп культури розглядаються також стрітбол (вуличний баскетбол), роллінг (певна техніка катання на роликах) тощо.

По своєму походженню хіп-хоп культура пов'язана з бідними кварталами великих міст США і відобразила риси культурних етнічних груп. Так, за основу брейк-дансу узяті афро-американський ритм та риси народного “танцю у колі”, елементи акробатики, прийоми китайського кунг-фу.

На становлення хіп-хоп культури вплинуло масове розповсюдження технічних новинок в області музичного устаткування, перш за все появі вінілових пластинок і техніки, що дозволяла їх програвати на вуличних

“тусовках”. На цій базі сформувалися перші підходи до діджейнгу (від DJ - disk jockey - ведучий програми, складеної із звукозаписів). П. Шеффер, зокрема, розглядається як один з перших DJ, який в 1930- і роки ХХ ст. став трансформувати записану на пластинках музику шляхом програвання відразу двох пластинок, зміни швидкості обертання дисків і т. п., що пізніше увійшло до практики діджейнгу.

Музика хіп-хопу складається з двох основних елементів: репа (ритмічного речитативу з чітко позначеними римами) і ритму, що задається ді-джеєм, хоча нерідкі композиції і без вокалу. У такій комбінації виконавці репу називають себе “ем-сі” (англ. MC - Microphone Controller або Master of Ceremony).

У завдання одного або декількох ді-джеїв входить програмування ритму на драм-машині, семплеювання (використання фрагментів чужих композицій, особливо партій басу і синтезаторів), маніпуляції з вініловими пластинками і іноді “бітбоксинг” (вокальна імітація ритму драм-машини). На сцені музиканти часто супроводжуються танцювальним ансамблем. У цей час хіп-хоп є одним з найбільше комерційно успішних видів сучасної розважальної музики й стилістично представлений безліччю напрямків усередині жанру [6, с.147-151].

Напрями хіп-хопу

Реп (англ. rap, rapping) - ритмічний речитатив, зазвичай читається під музику з важким бітом. Виконавець репу називається репером, або більш загальним терміном МС.

Реп - один з основних елементів стилю хіп-хоп музики. Однак реп використовується не тільки в хіп-хоп музиці, але і в інших жанрах. Багато виконавців драм-н-бейс використовують реп. У рок-музиці він зустрічається в таких жанрах, як репкор, нью-метал, альтернативний рок, альтернативний реп, хардкор. Поп-музиканти та виконавці сучасного R'n'B також нерідко використовують реп у своїх композиціях.

Андеґраунд (іноді - Андерґраунд) - поняття пішло із Франції, означає “загін, що йде попереду”. Зараз цим словом називають все, що не є комерційним. Це напрям в музиці хіп-хопу, протиставлячий себе масовій культурі, мейнстріму. Це творчість, що не бере за мету комерційний напрям. Іноді може означати соціальні та політичні течії та групи. Для андеґраунду характерні розрив з владуючою ідеологією, ігнорування стилістичних та лінгвістичних заборон, відмова від загальнонормативних норм та соціальних і художніх традицій. Нерідко - епатаж публіки, бунтарство. Як правило, такі треки пишуться нелегально, на домашніх студіях. Ця музика не для масштабного прослуховування, а для осіб, “які розуміють”. В усіх текстах андеґраунд-репу міститься глибокий зміст, зазвичай висміюється влада, лицемірство, зрада і т.ін. У репі розрізняють стиль “Хардкор” - це стиль репу з використанням лайливих слів. Наприклад, такими є Eminem, 2pac та інші.

Фанк, Бітбокс (музичне)

Брейк-данс, Крамп, С-Walk, waving (танцювальне)

Графіті (образотворче)

Людина, що відносить себе до субкультури хіп-хопу, може займатися одночасно і репом, і графіті, і брейк-дансом [18].

Представники: Dr. Dre (Додаток Г, №1); Снуп Догг (Додаток Г, №2); Тупак Шакур (Додаток Г, №3); Notorious B.I.G. (Додаток Г, №4); Пафф Дедді (Додаток Г, №5); Емінем (Додаток Г, №6).

6. Електронна музика

- це музика, при створенні якої використовуються електронні музичні інструменти та технології. Електронна музика складається зі звуків, які утворюються при використанні електронних технологій і електромеханічних музичних інструментів. Прикладами електромеханічних музичних інструментів можуть служити теллармоніум, орган Хаммонда (**Додаток Є**) і електрогітара. Чистий електронний звук отримують, застосовуючи такі інструменти як терменвокс, синтезатор та комп'ютер.

Електронна музика спочатку асоціювалася тільки з західною академічною музикою, але в кінці 60-х з'явилися доступні за ціною електронні синтезатори. Завдяки своїй помірній ціні, тепер вони стали доступній широкій публіці, а не тільки великим студіям звукозапису, як це було раніше. Ця подія різко змінила спосіб популярної музики - синтезатори стали використовувати багато рок і поп артистів. Сьогодні електронна музика включає в себе велику кількість різних стилів від експериментальної академічної музики до популярної електронної танцювальної музики.

Будь-який звук, проведений за допомогою електричного сигналу, може бути названий електронним. У зв'язку з цим словосполучення "електронна музика" іноді невірно застосовують до музики, що виконується на звичайних акустичних інструментах (наприклад, до джазу або народної музики), тільки тому, що у процесі запису або під час виконання використовувалися електронні підсилювачі [2].

Жанри електронної музики:

Транс. Він відноситься до одного з жанрів електронної музики і примітний своїм високим емоційним впливом на слухача. Цей ефект досягається за допомогою використання сумних, "космічних" мелодій.

Електро. Напрям музики, створене групою Kraftwerk. Electro-boogie, Electro-funk - піджанр електронної музики, що виник в США на стику хіп-хопу, фанку, електропоп (Гері Ньюман) і стилю музики німецької електронної групи Kraftwerk. Розквітом електро були 1982-85 рр.. Електро сприяв звільненню хіп-хопу з ритмічної залежності від диско.

Хаус. Танцювальна, повністю електронна музика. Головним і єдиним інструментарієм є синтезатор. Відмінна риса цього жанру - наявність зациклених музичних фраз і соло мелодій. Широко застосовуються ефекти.

Техно. Однією фразою можна сказати так: футуристична музика великого міста. До особливостей техно відносяться фантастичні мелодії, похмурий металевий звук, "холодний", позбавлений емоційності вокал.

Фанк. Один з танцювальних жанрів, якому притаманні чітко виділені домінуючі над усіма іншими інструментами ударники, низька мелодійність, "неохайний" ритм [14].

Хардкор. Жанр електронної музики, що з'явився на початку 90-х років, коли музиканти почали експериментувати зі швидкостями в техно музики. Поява і розвиток можна відзначити в декількох місцях, перш за все це, Нідерланди, Німеччина та Англія. Стиль характерний швидким темпом (160-300 ударів на хвилину і вище) і використанням перекручених і атональні індустріальних звуків і семплів. Також потрібно відзначити важку пряму бочку з використанням ефекту "Distortion".

Представники: Tiesto (Додаток Д, №1); Paul Van Dyk (Додаток Д, №2); Armin Van Buuren (Додаток Д, №3); Above and Beyond (Додаток Д, №4); David Guetta (Додаток Д, №5); dj Romeo (Додаток Д, №6),

7. Рекомендована література та сайти

1. Список музыкальных жанров, направлений и стилей // Википедия- свободная энциклопедия //ru.wikipedia.org
2. Климук И.Я. Мода. Музыка. Молодёжь. Опыт социокультурного и педагогического исследования: монография.- К.: Освіта України, 2010.- 238 с.
3. Луков Вал. А. Хип-хоп культура // Знание. Понимание. Умение. - 2005. -№ 1. - С. 147-151
4. Мейнерт Н. Рок - музыка в роли одного из индикаторов образа жизни молодёжи. Опыт изучения тележурналистики и общественного мнения: сб. ст. / сост. и ред. А. А. Саар. - Таллинн: Периодика, 1987. - С. 27 - 98.
5. Рок - музыка в СССР: опыт популярной энциклопедии / сост. А.К.Троицкий. - М.: Книга, 1990. - 383 с.
6. Сохор А. Социология и музыкальная культура.- М.: Сов.композитор, 1975.- 202 с.
7. Сыров В.Н. Стилевые метаморфозы рока или путь к "третьей музыке". - Нижний Новгород: Изд-во Нижегород.ун-та, 1997.- 209 с.
8. Шулдик Г. О. Вплив субкультур на формування особистості в підлітковому віці. Проблема загальної та педагогічної психології. - т.XI. - ч. 6.- С. 464-471.
9. Щедролосєва К. О. Музичне мистецтво у професійній підготовці вчителів художньої культури: Навчальний посібник. - Херсон: Айлант, 2005.- 156 с.
10. Щепанская Т. Б. Традиции городских субкультур //http://poehaly.narod.ru/subcult-f.htm

8. Висновки

У ході розробки методичних рекомендацій було розкрито сутність таких понять як "субкультура", "музична субкультура".

Поняття "субкультура" сформувалося в результаті усвідомлення неоднорідності культурного простору, що стало особливо очевидним в урбанізованому суспільстві. Спершу під "культурою" розумілася панівна

етична, естетична, світоглядна система - професійна, підтримувана елітами і яка походила від еліт, отримувала сакральне підкріplення. Все, що за її межами, - позбавлялося статусу "культури" (Щепанская Т.Б.).

Субкультура - це те, що відрізняє групу від більшості суспільства та інших груп, це культурна модифікація, яка формується під впливом віку, релігії, соціальної стратифікації та ін.

Молодіжна субкультура - це культура певного молодого покоління, що має спільний стиль життя, поведінки, групові норми, цінності та стереотипи.

Однією з найяскравіших і відомих субкультурних спільнот є молодіжні течії, пов'язані з певними жанрами музики.

Отже, на нашу думку, молодіжна музична субкультура - це культура певного молодого покоління, що має спільний стиль життя, поведінки, групові норми, цінності та стереотипи, що пов'язані з певними музичними жанрами.

Наведена нами типологія, молодіжних музичних субкультур, наочно репрезентує тезу про значущість масової музики в якості чинника, який має вплив на особистість людини, а особливо на особистість дитини.

Музична спадщина другої половини ХХ ст. не може не зацікавити керівників творчих колективів, оскільки вона представлена яскравою палітою сучасних музичних течій.

Сучасна учнівська молодь має різноманітні музичні смаки, деяка з них орієнтується у музичних стилях сучасної розважальної музики, але в більшості своїй вона не має конкретного уявлення щодо сучасних музичних молодіжних субкультур та стилів які до них належать. Керівники творчих колективів повинні орієнтуватися у вирі сучасних музичних жанрів, та передавати набуті знання своїм вихованцям.

Молодіжні субкультури в Україні та Росії несуть на собі вплив західної культурної експансії, тяжіють до подолання рутини повсякденності. Ці дії переплітаються, у різній мірі притаманні тим чи іншим субкультурним феноменам.

Завданням сучасного дослідження, музичної молодіжної субкультури, повинно бути відмова від негативних упереджень і диференційований підхід до оцінки формальних і неформальних молодіжних груп, у яких світогляд і діяльність відрізняються від загальноприйнятих. Одне з завдань позашкільних навчальних закладів є об'єднання соціально-активної молоді з числа представників позитивно спрямованої молодіжної субкультури навколо спільної для всіх мети - відродження національної культури, що вbere в себе здобутки складових культур.

9. Словник використаних термінів.

Субкультура сформувалася в результаті усвідомлення неоднорідності культурного простору, що стало особливо очевидним в урбанізованому суспільстві. Спершу під "культурою" розумілася панівна етична, естетична, світоглядна система - професійна, підтримувана елітами та яка походила від еліт, отримувала сакральне підкріplення. Все, що за її межами, - позбавлялося статусу "культури" (Т. Щепанська)

Субкультура - це те, що відрізняє групу від більшості суспільства та інших груп, це культурна модифікація, яка формується під впливом віку, релігії, соціальної стратифікації та ін.; це специфічні норми, погляди й цінності, а також соціальні й духовні потреби, ціннісні орієнтації, продукти творчості, стиль, спосіб життя та існування (О. Семашко).

Молодіжна субкультура - це культура певного молодого покоління, що має спільний стиль життя, поведінки, групові норми, цінності та стереотипи.

Популярна музика - поняття, що охоплює різні стилі і жанри переважно легкої естрадної музики, орієнтованої на комерційний успіх, (з англ. popular music) - популярна, народна, тобто загальнодоступна музика, тому термін "популярна музика" трактують у декількох значеннях:

створена народом, тобто фольклор;
написана для народу, тобто, масова музика;
широко відома і улюблена в народі, тобто, популярна музика.

Рок - поняття сформувалося приблизно в другій половині 60-х р. ХХ ст. До цього часу у його зразків фактично не було загальної назви, вони розглядалися як окремі течії так званої "молодіжної музики". Сам термін "рок" походить від "рок-н-рол" який був першим щаблем у хронологічних сходах року.

Хард-рок. – напрям року, Дослівно це перекладається як "важкий, жорсткий".

Поп-рок - популярний рок.

Фолк-рок - це рок-музика з елементами народної музики.

Хіп-хоп культура - "вулична культура", одна з тих, що набула широкого поширення з середини 1970-х рр. ХХ ст. у США, а потім в багатьох країнах світу субкультурних форм освоєння молоддю соціальної суб'єктності, через створення, освоєння, розповсюдження та розвиток чотирьох основних напрямів - брейк-дансу, репу, графіті і ді-джейнгу.

DJ – (disk jockey) - ведучий програми, складеної із звукозаписів

Семплеювання - використання фрагментів чужих композицій, особливо партій басу і синтезаторів.

Бітбоксинг - вокальна імітація ритму драм-машини.

Реп (англ. rap, rapping) - ритмічний речитатив, зазвичай читається під музику з важким бітом.

Андерграунд (іноді - Андерґраунд) - поняття пішло із Франції, означає "загін, що йде попереду". Зараз цим словом називають все, що не є комерційним. Це напрям в музиці хіп-хопу, протиставлячий себе масовій культурі, мейнстріму.

Електронна музика - це музика, при створенні якої використовуються електронні музичні інструменти та технології.

10. Список використаних джерел

1. Головач И. М. Аудитория музыкального искусства (на материалах социологических опросов жителей больших городов Беларуси). - Минск: БГАМ, 1997.- 159 с.

2. Список музыкальных жанров, направлений и стилей // Википедия-

свободная энциклопедия //ru.wikipedia.org

3. Климук И.Я. Мода. Музыка. Молодёжь. Опыт социокультурного и педагогического исследования: монографія.- К.: Освіта України, 2010.- 238 с.

4. Конен В. Третий пласт: новые массовые жанры в музыке XX в.. - М.: Музыка, 1994. - 80 с.

5. Левикова С. И. Молодежная субкультура: учебное пособие.-М.: Гранд, 2004.- 608 с.

6. Луков Вал. А. Хип-хоп культура // Знание. Понимание. Умение. - 2005. -№ 1. - С. 147-151

7. МакДермот Алистер. Лирическая рок - энциклопедия. - М.: ИНФОСЕРВ, 1993. - 192 с.

8. Мейнерт Н. Рок - музыка в роли одного из индикаторов образа жизни молодёжи. Опыт изучения тележурналистики и общественного мнения: сб. ст. / сост. и ред. А. А. Саар. - Таллинн: Периодика, 1987. - С. 27 - 98.

9. Поп музыка //ru.wikipedia.org/wiki/Поп-музыка

10. Ражников В. Г. Резервы музыкальной педагогики. - М.: Знание, 1980.- 96 с.

11. Рок - музыка в СССР: опыт популярной энциклопедии / сост. А.К.Троицкий. - М.: Книга, 1990. - 383 с.

12.Рок - музыка в СССР: опыт популярной энциклопедии / сост. А.К.Троицкий. - М.: Книга, 1990. - 383 с.

13. Салтанович И. П. Музыка как элемент возрастной субкультуры (преемственность и конфликт поколений): Автореф. дисс. ...канд. социолог. наук. - Минск, 1994. - 19 с.

14. Современные музыкальные жанры

//hitonline.ua/articles/nachinayushim-muzikantam/sovremennie-muzikalnie-zhanri.html

15. Сохор А. Социология и музыкальная культура.- М.: Сов.композитор, 1975.- 202 с.

16. Сыров В.Н. Стилевые метаморфозы рока или путь к "третьей музыке". - Нижний Новгород: Изд-во Нижегород. ун-та, 1997.- 209 с.

17. Тельчарова Р. А. Музыка и культура: личностный подход.- М.: Знание, 1986. - 62 с.

18. Хип-хоп //ru.wikipedia.org/wiki/Хип-хоп

19. Шулдик Г. О. Вплив субкультур на формування особистості в підлітковому віці. Проблема загальної та педагогічної психології. - т.XI. - ч. 6.- С. 464-471.

20. Щедролосєва К. О. Музичне мистецтво у професійній підготовці вчителів художньої культури: Навчальний посібник. - Херсон: Айлант, 2005.- 156 с.

21. Щепанская Т. Б. Традиции городских субкультур //
http://poehaly.narod.ru/subcult-f.htm

11. Додатки

Додаток А “ТРИ ПЛАСТИ СВІТОВОЇ МУЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ”, (за І. Клімук)

ТРИ ПЛАСТИ СВІТОВОЇ МУЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ*

(за І. Клімук)

Нові жанри популярної музики 2 пол. ХХ – поч. ХХІ століття									
Перший пласт Фольклор (народна музика)			Другий пласт Музика академічних жанрів ("класика")		Музика масово-демократичних жанрів Популярних жанрів, популярна культура)				
Джаз /течії, різновиди/	Поп-музика /направлення/	Рок-культура /стилістика/	Музика кіно і ТБ /жанрова принадлежність/		Бардівська пісня /персоналії, тематика/				
Архайчний	Нью-Орлеанський	Чикагський Ера світу	Бібол	Хард -боп	Кул-джаз	Прогресивний	Фрі-джаз	Брейк-біт	Фанк
Соул	Шансон	Естрада на пісня	ВІА стилі	Ізі ліснінг	Діскот	Естрадні обробки	Хіп-хоп (Реп)	Російський шансон	Дво-рівна пісня
Акуст	Хард-рок	Софтверок	Арт-рок	Клас ик-рок	Панк-рок	Лати н-рок	Баро ко-рок	Рага-рок	Електронн
іка									и
Стилі рок - музики									
Сучасний джаз (модерн)	Авангард-ний джаз								
Класичний джаз (традиційний)	Авангардні Течії								

Напрями музики кіно і телебачення

За принадлежністю до кіно жанрів	За характером використаного матеріалу	По можливості самостійного існування
----------------------------------	---------------------------------------	---

Традиція таперства в чіному кіно	Музика для кіно (внутрішнь окадрова, закадрова)	Музика для анімацій ного кіно	Використа ння академіч ої музики та фольклор у	Кіноактори їв балету,	Теле- та кіноверсії опери, рок-опери, оперети, мюзиклу тощо	Музика кіно в різних жанрах- симфоніч на, джазова тощо	Кіномузи ка з ів танцю нових технолог ій (електро нна музика)	Пісні, танці, інструментальні п'єси, оркестрова музика з кінофільмів, мультильмів
---	---	--	--	-----------------------------	---	---	--	---

Напрями авторської пісні

За принадлежністю до роду мистецтва	По повному авторству (характер участі у творі пісні)	По основній тематиці	По персоналія х					
Ліричні, драматичні, епічні (лірико- драматичні, лірико- епічні)	"Літератур на пісня" (музика на готові тексти автора професійн их поетів)	"Синкретиз м" - музика, виконання, текст, акомпоніме нт одного автора	Туриз м, приго ди	Сфера почутті в, настрої в	Соціа льні пробл еми, грома дянься (ностал ьгія, дружба , любов)	Політи чні, дисиде нтські мотиви	Гумор військов а тематика , патроти зм, геройзм	Осьмис лення життя А. Галич, Ю. Кім, Ю. Візбор, Б. Окуджава, В. Висоцький.

Нові жанрово-стильові сплави

За характером музичного матеріалу (синтетичні жанри-взаємопливу)

Джаз-рок	Симфо-рок	Симфо-рок	Поп-рок	Фольк-рок	Бард-рок	Фри-джаз	Блюз-рок	Електро-поп	Денс-файп	Комп'ютерна музика	Тріп-хоп	Електро-джанг	Панк-джаз	Вокальні міксси	По типу виконання

Великоформатні жанри які відображають взаємозв'язок з академічною музикою

Мюзикл	Ревю	Зонг-опера	Рок-опера	Рок-фантазія	Рок-балет	Рок-поема	Рок-сюїта
20							

* Климчук И.Я. Мода. Музыка. Молодежь. Опыт социокультурного и педагогического исследования: монография. - К.: Освіта України, 2010.-238 с.

Додаток Б “Представники поп культури”:

№1 Майкл Джексон

№2 Мадонна

№3 Мерайя Кери

№4 Уітні Хьюстон

№ 5 Тіна Тьюрнер

№ 6 Бритні Спірс

№ 7 Леді Гага

№8 Бейонсе

Додаток В “Представники рок-музики”

№1 Бітлз

№2 The Beach Boys

Nº 3 The Doors

Nº 4 Pink Floyd

Nº 5 Led Zeppelin

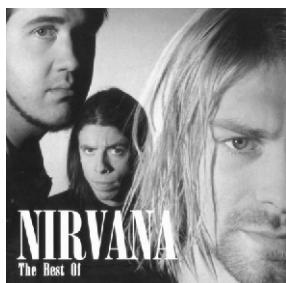
Nº 6 Deep Purple

Nº 7 Kiss

Nº 8 Metallica

Nº 9 Nirvana

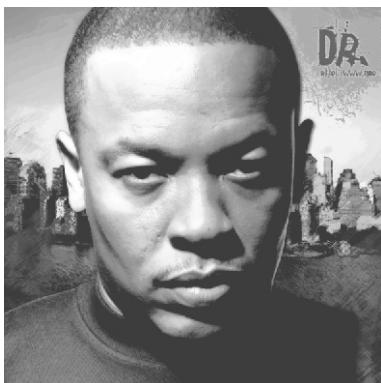

Nº 10 Prodigy

Додаток Г “Представники хіп-хоп культури”

№1 Dr. Dre

№2 Снуп Догг

№3 Тупак Шакур

№4 Notorious B.I.G.

№5 Плафф Дедді

№6 Емінем

Додаток Д “Представники електронної музики”

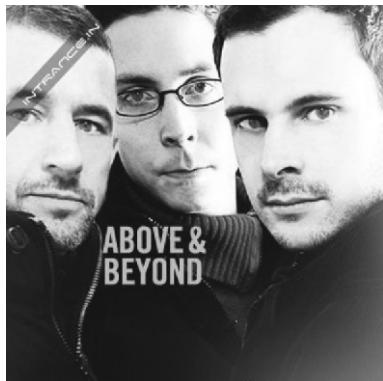
№1 Tiesto

№2 Paul Van Dyk

№3 Armin Van Buuren

№4 Above and Beyond

№5 David Guetta

№6 dj Romeo

Додаток Є “Орган Хаммонда”

Відповідальний за випуск : Висовень В.В. - директор
Херсонського державного будинку художньої творчості.
Замовлення № 1209/2012
Тираж 100 прим.
Видавництво "RC"
м.Херсон
2012р.